

INTERNATIONAL
CATALAN
INSTITUTE

FOR PEACE

GRAN VIA, 658 BAIX. 08010 BARCELONA
T. +34 93 554 42 70 | F. +34 93 554 42 80
ICIP@GENCAT.CAT | WWW.ICIP.CAT

ICIP WORKING PAPERS:
2009/9

Lliçons de la pau a Aceh: descentralització administrativa i llibertat política com a estratègia de pacificació a Aceh

Javier Gil Pérez

INSTITUT
CATALÀ
INTERNACIONAL

PER LA PAU

Lliçons de la pau a Aceh: descentralització administrativa i llibertat política com a estratègia de pacificació a Aceh

Javier Gil Pérez

Investigador en el Instituto Universitario General Gutiérrez Mellado

Ha treballat de research associate a la Rajaratnan School of Internacional Studies a Singapur i també com a visiting fellow al Center of Strategic and International Studies de Jakarta. Els seus àmbits de treball són: islam polític, terrorisme, noves amenaces a la seguretat al sud-est asiàtic i relacions internacionals de l'Àsia amb l'Orient Mitjà.

javier_gil2001@yahoo.com

Text elaborat a petició de l'Institut Català
Internacional per la Pau.

**Institut Català Internacional per la Pau
Barcelona, desembre 2009**

© 2009 Institut Català Internacional per la Pau

Gran Via, 658, baix. 08010 Barcelona

T. +34 93 554 42 70 | F. +34 93 554 42 80

recerca.icip@gencat.cat | www.icip.cat

Editors

Javier Alcalde i Rafael Grasa

Consell Editorial

Pablo Aguiar, Alfons Barceló, Catherine Charett, Gema Collantes,
Caterina Garcia, Abel Escribà, Vicenç Fisas, Tica Font, Antoni Pigrau,
Xavier Pons, Alejandro Pozo, Mònica Sabata, Jaume Saura, Antoni
Segura i Josep Maria Terricabras

Traducció

Núria Ros

Maquetació

Àtona, S. L.

Diseny Gràfic

Cla-se

ISSN

2013.5793 (edición en línea)

2013.5785 (edición en papel)

DL

B-38.039-2009

Tots els drets reservats

ABSTRACT (CAT):

Aquest document de treball mostra l'evolució del conflicte a Aceh fins a la seva resolució pacífica el 2005. La clau de l'èxit d'aquest procés de pau ha estat la confluència de diversos factors lligats a les dinàmiques internes i externes del país: un nou lideratge polític, la pèrdua de rol per part dels militars, el recolzament internacional i l'acomodació dels objectius de les dues parts, entre d'altres. La resolució del conflicte a Aceh posa de manifest com la descentralització administrativa i el foment de la participació política dels principals actors involucrats han permès desenvolupar una alternativa sòlida a l'estratègia armada de resolució de conflictes utilitzada durant diversos anys a Indonèsia.

Paraules clau: Aceh, Missió de Supervisió d'Aceh, Susilo Bambang, GAM, Memoràndum d'Entesa.

ABSTRACT (ENG)

This working paper shows the evolution of the Aceh conflict until its peaceful resolution in 2005. The key factors in the success of this peace process have been the confluence of several factors related to the internal and external dynamics of the country, including the new political leadership, the decreasing role of the military power, the international support and the meeting of the objectives of both groups, and so on. The end of the conflict in Aceh shows that the administrative decentralization and the promotion of the political participation of the main actors involved have allowed to develop a solid alternative to the arms strategy of conflict resolution used for years in Indonesia.

Key words: Aceh, Aceh Monitoring Mission, Susilo Bambang, GAM, Memorandum of Understanding.

ABSTRACT (CAS):

El presente documento de trabajo muestra la evolución del conflicto en Aceh hasta su resolución pacífica en 2005. Las claves del éxito de este proceso de paz han sido la confluencia de varios factores ligados a las dinámicas interna y externa del país: nuevo liderazgo político, pérdida del rol por parte de los militares, apoyo internacional y acomodación de los objetivos de ambos bandos, etc. La resolución del conflicto en Aceh pone de manifiesto como la descentralización administrativa y el fomento de la participación política de los principales actores involucrados han permitido desarrollar una alternativa sólida a la estrategia armada de resolución de conflictos utilizada durante años en Indonesia.

Palabras clave: Aceh, Misión de Supervisión de Aceh, Susilo Bambang, GAM, Memorando de Entendimiento.

SUMARI:

ACRÒNIMS

1. INTRODUCCIÓ
  - 1.1 PRESENTACIÓ DEL CONFLICTE
  - 1.2 EL ROL DE L'ISLAM A INDONÈSIA
  - 1.3 ACEH, SUHARTO I EL PERÍODE DE LA REFORMA
2. PRIMER PROCÉS DE PAU
  - 2.1 CAUSES DEL FRACÀS
3. SEGON PROCÉS DE PAU
  - 3.1 ESTABLIMENT DEL MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
4. DESENVOLUPAMENT DE LA LAW ON GOVERNING OF ACEH-LOGA
5. PROBLEMES
6. CONCLUSIONS
7. REFERÈNCIES

ACRÒNIMS:

AMM: Aceh Monitoring Mission

ASEAN: Association of Southeast Asian Nations

BPUPKI: Badan Penyelidik Usaha Persiapan Kemerdekaan Indonesia-
Comitè per a la preparació de la independència d'Indonèsia

CMI: Crisis Management Initiative

COHA: Cessation of Hostilities Framework Agreement

DI: Darul Islam-Casa de l'Islam

DOM: Daerah Operasi Militer- Districte d'Operacions Militars

FAS: Forces Armades

GAM: Gerakan Aceh Merdeka- Moviment per un Aceh Lliure

GoI: Government of Indonesia

HDC: Henry Dunant Center

IMP: Initial Monitoring Presence

JCHA: Joint Committee for Humanitarian Action

JCSM: Joint Committee for Security Modalities

LOGA: Law on Governing of Aceh

MoU: Memorandum of Understanding

MPR: Majelis Permusyawaratan Rakyat- Consell Consultiu del Poble

PA: Partit d'Aceh

PD: Partit Demòcrata

PERDA: Peraturan Daerah- Regulació de districte

PKI: Partai Komunis Indonesia- Partit Comunista d'Indonèsia

SBY: Susilo Bambang Yudhoyono

TNI: Tentara Nasional Indonesia-Exèrcit Nacional d'Indonèsia

UE: Unió Europea

1. INTRODUCCIÓ

El procés de pau esdevingut l'any 2005 entre el Gerakan Aceh Merdeka-Moviment per un Aceh Lliure¹ (GAM en endavant) i el Govern d'Indonèsia (Gol en endavant), que posà fi a més de 130 anys de conflicte, representa una fita extremadament positiva en la gestió d'un conflicte. No només ho és per al sud-est asiàtic, sinó que també és un bon model per a futurs processos de pau que es puguin dur a terme tant en l'àmbit asiàtic (cas de Mindanao a les Filipines, o Xinjian a la Xina) com en conflictes en altres latituds del món. Després de quatre anys de la signatura de l'acord de pau i de la celebració de diverses eleccions locals i nacionals a la regió, la pau està assentant-se amb força, la qual cosa indica que les bases que la sustenten són sòlides.

L'objectiu d'aquest document de treball és analitzar quines són aquestes bases i mostrar els punts principals del procés que portà la pau a la regió més occidental d'Indonèsia, Aceh. La clau és mostrar com la descentralització política d'Indonèsia, que començà després de l'inici del període democràtic el 1999 juntament amb la pèrdua aquest mateix any de la província de Timor Oriental, impulsà un acord polític entre el GAM i el Govern d'Indonèsia que es concretà, entre d'altres aspectes, en la dotació de més poder polític i econòmic a Aceh dins del conjunt d'Indonèsia. Aquest acord, com es mostrarà a les pàgines següents, no s'hauria donat en un altre període que hagués estat no democràtic ni sense l'existència de les dues dinàmiques internes mencionades anteriorment. És per això que l'acord de pau signat el 2005 no només cal analitzar-lo des de l'òptica del mateix procés de pau en si, sinó també, i això és vital, des de l'àmbit de la dinàmica interna del país que obrí camins i permeté l'entrada d'idees que abans sempre havien estat tancats per Suharto.

Un altre punt important que s'estudiarà en aquest document de treball és la importància del factor internacional en la resolució d'aquest conflicte.

---

1. Per a més informació sobre el GAM, consulteu «What is the Free Aceh Movement?» a <http://insideindonesia.org/digest/dig89.htm>

Aquest factor es refereix a dos esdeveniments per excel·lència. D'una banda, la tasca desenvolupada per la Crisis Management Initiative (CMI en endavant) amb l'antic primer ministre de Finlàndia Martti Ahtisaari al capdavant, amb l'empenta de les negociacions de pau després de la frustració ocasionada per la ruptura del primer procés de pau conduït pel Henry Dunant Center. En segon lloc, i potser d'una major importància, la creació de l'Aceh Monitoring Mission o Missió de Verificació d'Aceh (AMM en endavant) en el procés de consolidació de la pau. Aquesta participació de l'AMM mereix un ampli estudi perquè constitueix dos fets de vital importància: el primer, que la missió de l'AMM ha estat el primer gran exemple de cooperació en matèria de manteniment de la pau i seguretat entre la UE i l'ASEAN. El segon, que el desenvolupament de l'AMM es convertí en la primera experiència de la UE a Àsia, mostrant el camí per a futures operacions de pau de la UE en aquest continent. Tres possibles escenaris per a la UE són: 1) el conflicte al sud de les Filipines, 2) la guerra oberta al sud musulmà de Tailandia i, per últim, 3) la creixent tensió a Papua.

Per analitzar aquest conflicte i la seva posterior solució, el document de treball està dividit en cinc parts que es distribueixen així: 1) una introducció al conflicte que mostrarà quines han estat les principals causes que han permès que perdurés durant l'ocupació holandesa, japonesa i els anys de Sukarno i Suharto, 2) les causes del fracàs del primer procés de pau, que al mateix temps mostrarà el camí a seguir posteriorment, 3) les raons de l'èxit del segon procés de pau centralitzades en la definitiva acomodació entre l'Estat d'Indonèsia i la regió d'Aceh, 4) una explicació detallada dels fruits d'aquest acord representats a la Law on the Governing of Aceh o Llei del Govern d'Aceh (LOGA en endavant), que és la veritable pedra filosofal sobre la qual es sustenta la pau a la regió, i, per acabar, 5) es mostren una sèrie de problemes que estan tenint lloc amb l'aplicació de la LOGA a Indonèsia. Un d'aquests és la dificultat de la introducció de la xaria islàmica a Aceh, la qual cosa està ocasionant l'aparició d'un nou problema al país com és l'excessiva distància que en matèria jurídica està produint aquesta introducció de la xaria. Un exemple n'és l'última llei aprovada per l'assemblea d'Aceh, que proposa l'apedregada de prostitutes, bevedors d'alcohol, practi-

cants de sexe sense estar casats, etc. i que aixeca tensions en un ampli sector del país. Finalment, es recolliran les conclusions principals d'aquest document de treball que humilment pretén donar llum a un dels majors èxits, en termes de solucions pacífiques de conflictes, que han tingut lloc en els últims anys. Tot això amb l'objectiu d'apostar per iniciatives pacífiques i dialogades per posar fi a la violència. La pau en si es mereix un esforç per part de tots.

1.1 PRESENTACIÓ DEL CONFLICTE

Aceh és la regió més occidental d'Indonèsia². Està situada a l'extrem occidental de l'illa de Sumatra i és reconeguda a Indonèsia per tres aspectes. En primer lloc, per les importants reserves de petroli, gas, recursos marins, minerals i fusta que fan d'Aceh una de les principals potències econòmiques d'Indonèsia. En segon lloc, Aceh s'anomena també la Veranda de la Meca³; és a dir, és la zona d'Indonèsia on es practica un Islam més conservador i rigorista. Aquesta característica es relaciona amb el mite segons el qual el primer punt d'entrada de l'Islam a l'arxipèlag indonesi fou Aceh, amb l'arribada dels primers comerciants àrabs i indis de Gujarat. Al mateix temps i durant segles, Aceh fou el port des d'on sortien els pelegrins cap a La Meca en el seu viatge en vaixell fins al centre religiós de l'Islam. Aquests fets convertiren la província d'Aceh en un dels llocs d'Indonèsia on era més profunda la religiositat de la població, condició que segueix present avui en dia. Un tercer aspecte que no s'ha d'oblidar és que a Aceh, de la mateixa manera que a altres regions d'Indonèsia, existeix un important factor nacionalista lligat a la llengua pròpia de la regió, a la cultura local i a una important herència de tradicions provinent de la història local d'Aceh, ja que durant

---

2. Podeu consultar la pàgina web del govern d'Aceh per obtenir més informació sobre aquesta regió: <http://www.nad.go.id/>

3. SOETJIPTO Tomi Soetjipto «Aceh's Mecca pilgrims find homes washed away» a <http://www.theage.com.au/news/asia-tsunami/acehs-mecca-pilgrims-find-homes-washed-away/2005/01/28/1106850105912.html>

segles fou un soldanat independent fins que Holanda l'envai el 1873⁴. Des d'aquell moment i fins a l'actualitat, Aceh deixà de ser un soldanat lliure per passar a incorporar-se en primer lloc a Holanda, posteriorment a l'imperi japonès el 1942 (després de la derrota d'Holanda a mans japoneses durant la 2a guerra mundial), i per últim a situar-se sota la jurisdicció de la nova República d'Indonèsia el 1945. Per la qual cosa, en el cas d'Aceh, ens trobem davant d'una regió que després de la fi del procés descolonitzador el 1945 no ha tornat a recuperar el seu vell estatus de soldanat, perdut 140 anys enrere. Aquestes tres variables (economia, religió i nacionalisme) han marcat l'esdevenir històric d'Aceh en la seva relació amb les dues potències colonials que dominaren Indonèsia. Holanda ho féu des del segle XVIII fins al 1942, Japó des del 1942 al 1945 i la pròpia Indonèsia des de l'inici de l'etapa independent del país el 1945 fins a la signatura de la pau el 2005.

Dins del conflicte d'Aceh amb el poder central de l'època cal destacar una sèrie de dates crítiques que marquen l'esdevenir del conflicte històric.

En primer lloc, Aceh fou un soldanat independent fins a la conquesta de les forces colonials holandeses el 1873. Sobre aquest any cal explicar un parell d'aspectes que són vitals. És el 1873 quan les tropes holandeses, desitjoses de controlar tota Indonèsia i sobretot Aceh per ser un bastió comercial i estratègic, començaren a desplegar-se per tota la regió. Així, fou el 1873 quan començà la denominada Aceh War o guerra d'Aceh, que finalitzà el 1904 amb la conquesta d'Aceh. Aquesta guerra fou una terrible i sagnant lluita de guerrilles entre les tropes holandeses i els guerrillers d'Aceh. Tal i com es desprèn de l'espai temporal, a Holanda li calgueren 30 anys per doblegar finalment la resistència a Aceh i controlar-la amb seguretat. Si bé, i contràriament al pensament historiogràfic, dins l'imaginari del moviment independentista d'Aceh sempre s'ha defensat que la zona mai no es trobà sota control total holandès. Així, aquesta guerra deixà un doble pòsit a Aceh. D'una banda, un profund odi cap a l'invasor, i de l'altra, una herència important per a futurs moviments independentistes. Aquesta dada és impor-

---

4. LINGA Abhoud Syed M. «Aceh peace process: A Lessons for Mindanao» en <http://library.upmin.edu.ph/philmin/bangsamoro/IBS%20Occasional%20Paper%202007-03%20-%20Lingga.pdf>

tant, perquè és una de les raons que explica la perdurabilitat i l'agressivitat del conflicte quan aquest rebrotà durant l'etapa de Suharto.

1.2 EL ROL DE L'ISLAM A INDONÈSIA

Un cop el soldanat s'introduí a la jurisdicció holandesa, Aceh experimentà sempre una situació d'inestabilitat amb continus alts i baixos que marcaren la seva relació amb el poder central de l'època. Dins d'aquesta història cal destacar tres períodes en l'evolució del conflicte:

- 1) Durant l'etapa de Sukarno, del 1945 al 1965.
- 2) Durant l'etapa de Suharto, del 1965 al 1998.
- 3) Primera legislatura de l'etapa democràtica d'Indonèsia amb Abdurrahman Wahid⁵ «Gus Dur» i Megawati Sukarnoputri.

Sukarno, de la mateixa manera que Suharto, era un convençut nacionalista. Aquest important aspecte influenciaria tota la relació d'Aceh amb el centre polític del país, Jakarta. Sukarno creia que per no alterar la unitat del país calia mantenir dues condicions. En primer lloc, que no hi hauria una única religió oficial de l'Estat, cosa contrària a la reclamació del grup islamista respecte a situar l'Islam com a base constitucional del nou país. En segon lloc, per evitar tensions separatistes calia que no s'obris un procés descentralitzador, ja que podria conduir cap a la independència d'algunes de les regions d'Indonèsia que per factors ètnics, culturals, etc. es mostraven reticents a la nova República d'Indonèsia. Entre aquestes regions, cal destacar Aceh, les Moluques o Papua. Per això, durant els 20 anys de mandat de Sukarno aquestes dues premisses es mantingueren fermament.

La qüestió del paper de l'Islam a Indonèsia era molt important, i per això durant els anys previs a la declaració d'independència de la República

---

5. Més informació sobre «Gus Dur» a <http://www.tokohindonesia.com/ensiklopedi/a/abdurrahman-wahid/index.shtml>

d'Indonèsia el 1945, Indonèsia visqué un encès debat protagonitzat per la *intelligentsia* del país sobre quina hauria de ser la base jurídica del futur Estat indonesi. Es formaren dos grups clarament delimitats, amb agendes i objectius molt definits i contraposats. D'una banda, hi havia el grup nacionalista liderat per Sukarno. L'altre grup era l'islamista liderat per Mohamed Natsir. Per regions, Aceh era una de les principals valedores de la defensa de l'Estat islàmic per les raons exposades amb anterioritat. A continuació exposo el debat que tingué lloc a Indonèsia per a l'ordenació de l'Estat, ja que reflecteix el pensament d'Aceh sobre el paper de la religió a l'Estat i contextualitza els desitjos d'introduir la xaria a l'ordenament jurídic d'Aceh.

La divisió de la comunitat musulmana en dos grups tenia la seva raó de ser en la diferent apreciació sobre el paper que aquests atorgaven a l'Islam en la vida política del país. Els dos grups responien a la mateixa divisió que existeix avui en dia a la comunitat musulmana indonèsia entre les visions formalistes i substantives⁶. Els primers es refereixen, en paraules d'Efendi, a «aquells que intenten utilitzar la xaria com a font primària de dret. Això implica que la protecció dels Drets Humans, els mecanismes d'equilibri i control del poder, la independència del sistema judicial i la separació de poders són acceptats... d'acord amb la seva interpretació formal de la xaria». En conseqüència, els seguidors de l'enfocament formalista neguen la possibilitat d'establir una constitució democràtica a Indonèsia exposant quatre principis⁷: 1) Argumentaven que el contingut de la xaria és immutable, però no ho és el de la constitució, que pot ser modificat pel poble. És per això que l'aplicació d'una constitució democràtica provinent del poble no era possible. 2) Defensaven l'origen diví de la xaria, però no del poble. Com a tal, aquesta llei de Déu no podia ser modificada per l'ésser humà, i, en conseqüència, ni el poble era sobirà ni podia aplicar cap constitució. 3) Rebutjaven la separació entre l'Islam i l'Estat que defensa el constitucionalisme: argumentaven que la xaria, segons la seva interpretació, no separa religió i

---

6. HOSEN Nadirsyah, «Conclusion» in *Sharia and Constitutional reform in Indonesia*, Singapur, Iseas, 2007, pp.225

7. HOSEN Nadirsyah, «Sharia and constitutional reform» in *Sharia and Constitutional reform in Indonesia*, Singapur, Iseas, 2007, pp.28-58

Estat. 4) Defensaven el caràcter total de la xaria en el sentit que cobreix tots els aspectes de la vida; no així la constitució, que la consideraven incompleta. El seu últim objectiu era establir un Estat islàmic. Per contra, l'enfocament substantiu argumentava que «la xaria hauria de ser reinterpretada d'acord amb la democràcia i el constitucionalisme» .

Fou en el si del Comitè per a la preparació de la independència d'Indonèsia (BPUPKI)⁸ on tingué lloc aquesta lluita entre tots dos grups. Els arguments de cada grup foren els següents. Per al grup nacionalista era impossible establir el nou Estat indonesi com un Estat islàmic, donat que les diferents minories religioses que habitaven diverses parts d'Indonèsia es sentirien amenaçades i per això no es sumarien a la nova Indonèsia en potència establint nous països. Aquesta és la mateixa situació que es dona en l'actualitat amb la regió de les Moluques o Papua. És a dir, per a ells prevalia la unitat del país (defensa del nacionalisme) sobre l'establiment d'un Estat Islàmic. Sumat a aquest desig d'unitat, existia una visió diferenciada sobre el component religiós. En opinió del grup nacionalista, tant l'Alcorà com la Sunna no indicaven de manera precisa que els musulmans haguessin de viure sota una determinada estructura política. D'acord amb aquest plantejament, no era necessari implantar un Estat Islàmic. Per a ells, el futur Estat indonesi havia de basar-se en l'Alcorà i la Sunna com a elements de guia i inspiració, però res més. Si bé el grup nacionalista renegava de la instauració d'un Estat islàmic i defensava abans que res el caràcter unitari d'Indonèsia, això no significava que rebutgessin de ple el paper de la religió en la vida política del país, i especialment el rol de la religió musulmana. Per contra, el grup islamista defensava la inclusió de l'Islam com a religió oficial de l'Estat i l'establiment d'un Estat islàmic. S'exposaren tres arguments per defensar la seva posició: 1) El caràcter total de l'Islam. És a dir, l'Islam era percebut com un sistema integral que abastava totes les activitats humanes i, en con-

---

8. El BPUPKI fou establert l'1 de març de 1945 dins del període japonès per preparar la independència d'Indonèsia davant la imminent derrota del Japó a la 2ª guerra mundial. La versió en bahasa indonèsia d'aquest nom és: Badan Penyelidik usaha persiapan kemerdekaan Indonesia. Posteriorment es denominà PPKI, Panitia Persiapan Kemerdekaan Indonesia; és a dir, Comitè per a la preparació de la independència d'Indonèsia.

seqüència, l'acció de govern no podia escapar a això. 2) La superioritat moral de l'Islam respecte a les altres ideologies i religions. Defensaven l'Islam com a religió definitiva. 3) Tenint en compte que el 85% de la població d'Indonèsia professava la religió musulmana, era obligatori i necessari que l'Islam fos la religió oficial de l'Estat. Aquests tres principis es concentren en les següents declaracions del líder del grup islamista, Mohamed Natsir⁹: «L'Estat no és un objectiu, sinó una eina. En principi, els assumptes de l'Estat són part integral de l'Islam». «La Pancasila com a filosofia d'Estat és per a nosaltres (la comunitat islàmica) fosca, i no té res a dir a l'ànima de la comunitat islàmica, la qual ja té una clara, definitiva i completa ideologia, que es troba ja en els cors dels indonesis com una inspiració viva i una font de força; això és l'Islam. Canviar la ideologia islàmica per la Pancasila és, per als musulmans, entrar en el buit» .

La lluita entre ambdós grups tingué en la creació de la Pancasila¹⁰ (filosofia oficial de l'Estat) el punt culminant.

La Pancasila està composta per cinc principis que foren exposats per Sukarno en el seu famós discurs titulat «El naixement de la Pancasila» , realitzat el 22 de juny de 1945 davant el Comitè per a la preparació de la independència d'Indonèsia. Aquests cinc principis foren¹¹:

- 1) Nacionalisme. Per al grup nacionalista, i Sukarno era el principal referent del mateix, la unitat d'Indonèsia era l'objectiu número u i innegociable. Per això, es garantí la llibertat a les diverses confessions religioses i ètnies que es trobaven a l'est del país a canvi que fossin lleials al nou Estat indonesí. La unitat d'Indonèsia era vital.
- 2) Humanitarisme. Aquest principi defensava la igualtat i el respecte entre tots els ciutadans d'Indonèsia.

---

9. Ídem.

10. El discurs on Sukarno anuncia el naixement de la Pancasila es troba a: Pidato Soekarno: Lahirnya Pancasila. http://kepuustakaan-presiden.pnri.go.id/speeches_clipping/index.asp?box=detail&from_box=list_245&id=39&page=8&presiden=&search_presiden=&search_tag=&search_keyword=&subjek=&author=&activation_status=

11. RAMAGE Douglas, «Origins of discourse: politics and ideology since 1945» a Democracy, Islam and the ideology of tolerance, UK, Routledge, 1997, 10-44

- 3) Justícia social. És a dir, garantir un benestar econòmic a tots els ciutadans d'Indonèsia.
- 4) Democràcia. Sukarno era conscient que tant el principi de democràcia com el de religió serien els que més tensions provocarien en el si del grup islamista. Amb l'objectiu d'acomodar aquest grup a una Indonèsia democràtica, Sukarno vinculà els dos principis a diversos conceptes de l'Islam. Així, el principi de democràcia el relacionà amb el concepte de deliberació (*musyawaran*) per arribar al consens (*mu-fakat*).
- 5) Creença en Déu. En establir un principi basat en la creença en un Déu sense especificar-ne cap en concret, Sukarno intentava acostar el nou Estat tant al grup islamista com als altres grups religiosos. La constitució indonèsia no estableix cap religió com a oficial, però al mateix temps reconeix l'Islam, el Cristianisme, el Protestantisme, l'Hinduisme i el Budisme com a religions que es poden practicar lliurement.

El debat i la lluita entre el grup nacionalista i el grup islamista perdurà durant tota l'etapa anterior a la independència i només dies abans de la declaració d'independència, el 17 d'agost de 1945, s'arribà a un acord entre els dos grups. Per facilitar el pacte¹² entre els dos grups es creà un comitè especial dins del Comitè per a la preparació de la independència d'Indonèsia, que englobà líders d'ambdós grups com Sukarno, Hatta, Muzzakar o Tjokrosujoiso, per tal d'arribar a un acord sòlid i definitiu. El comitè tingué resultats i el 22 de juny de 1945 es donà a conèixer el compromís assolit entre els dos grups. Es decidí acceptar els cinc principis enunciats a la Pancasila per part de tots dos, però amb dos canvis fonamentals que propiciaren que el grup islamista acceptés el nou Estat. El primer canvi es referia a l'ordre dels principis, situant el de la religió en primer lloc i no en l'últim, tant al preàmbul com a l'article 29, donant així una major preponderància al principi de la religió sobre els altres principis. En segon lloc, s'afegí al principi religions

---

12. EFFENDY Bathiar, «Explaining the uneasy relationship political antagonism between Islam and the State in Indonesia» a *Islam and the State in Indonesia*, New York, Ohio University Press, 2003, 13-52.

«Creença en un únic Déu», les famoses set paraules que componen la Jakarta Charter¹³ «**amb l'obligació de seguir la xaria per als seus adherents**». Aquesta dada és molt interessant, perquè en l'actualitat i degut al procés de pau, a la província d'Aceh s'ha introduït aquesta esmena fent que Aceh gaudeixi d'una important autonomia en l'àmbit jurídic. Aquest aspecte és clau, ja que ha permès acomodar els desitjos de religiositat de la comunitat d'Aceh a Indonèsia.

Aquestes dues modificacions introduïren profunds canvis en la nova forma del futur Estat. A la pràctica, significava que el nou Estat indonesi s'establí com a un Estat islàmic on l'Islam seria no només la guia moral i espiritual, tal i com propugnaven els membres del grup nacionalista, sinó la base sobre la qual s'establí el poder de l'Estat.

Aquest canvi en l'ordre i el contingut de la Pancasila tingué una vida molt curta, mostrant la fragilitat del consens assolit. Així, fou depositat el dia següent de la declaració d'independència d'Indonèsia, ja que Mohamed Hatta fou avisat per un oficial japonès que algunes àrees de l'est d'Indonèsia (com les Moluques i l'illa de Bali) no es sumarien al nou Estat creat perquè no establí una igualtat jurídica entre les diferents religions del país i situava l'Islam com a religió oficial de l'Estat¹⁴. D'aquesta manera, en aquest nou Estat indonesi les minories religioses no se sentirien part¹⁵ de la nova realitat política.

La por de Sukarno que no s'establís una Indonèsia unitària, juntament amb les possibles pressions internacionals per no donar suport a les forces islamistes, feren que es canviés de nou el contingut de la constitució d'Indonèsia i que es retirés la Jakarta Charter tant del preàmbul com de l'article 29 que tractava sobre la religió. La retirada de la Jakarta Charter suposà l'eliminació de l'esmena principal que havia fet possible que el grup islamista acceptés el nou ordenament jurídic. A conseqüència d'aquest

---

13. La Jakarta Charter es denomina en Bahasa indonesi Piagan Jakarta. La frase completa és «dengan kewajiban menjalankan syariah Islam bagi pemeluk-pemeluknya» .

14. HOOKER Mb i LINDSEY Tim a «public faces of Sharia» a *Studia Islamika* voll 10, n^o1 2003, p 29.

15. EFFENDY Bathiar, «Explaining the uneasy relationship political antagonism between Islam and the State in Indonesia» a *Islam and the State in Indonesia*, New York, Ohio University Press, 2003, 30

canvi crític, es mantingué el principi religiós primer i s'hi afegí la creença en Déu amb la frase «Yang maha esa» ; és a dir, que Déu és únic. Sukarno era conscient que l'exclusió de la Jakarta Charter de la constitució tindria una repercussió enorme en el grup islamista, i per això afegí aquesta frase sobre la unitat de Déu. Fou un intent d'aconcentrar i acomodar els islamistes i, al mateix temps, de crear una base ferma on assentar la pluralitat religiosa¹⁶. Però això no fou suficient, i la retirada de la Jakarta Charter fou considerada per molts dins del grup islamista com una derrota i com una pèrdua enorme per a molts dins del bloc islamista. Aquest principi és bàsic per comprendre tot l'entramat ideològic en què se sustenta Indonèsia i les tensions que es produeixen en l'actualitat entre Aceh i Indonèsia per la qüestió religiosa.

Un cop retirada la Jakarta Charter, es tancaria el procés constituent i es crearia un Estat religiós. És a dir, s'optà per una via intermèdia entre un Estat secular a l'estil occidental i islàmic. Més concretament, i utilitzant la tipologia Wolfiana¹⁷ de classificació dels diferents tipus de relació Estat-religió s'optà per establir un model d'«utilitat» en el qual els mons espiritual (Religió) i material (Estat) conviuen subordinant-se un a l'altre, amb una església d'Estat en cas que domini el pol espiritual, o amb un Estat confessional en cas que domini el pol material. En aquest model de relació és on més factibles són els canvis de la influència d'un o altre i on més discrepàncies poden donar-se en les àrees de gestió i influència de cada un. Em refereixo a les denominades «matèries mixtes» o matèries en què tots dos pols requereixen la seva gestió. L'Estat religiós simbolitzava el desig fallit del grup nacionalista d'intentar acomodar el grup islamista al nou Estat indonesi. Si bé no es declarava cap religió com a oficial, si que s'acceptava l'existència de cinc religions a Indonèsia. Aquest reconeixement permeté que gairebé totes les diverses comunitats religioses d'Indonèsia se sentissin còmodes dins el nou marc polític.

---

16. Azra Azyumardi, «Pluralism, co-existence and religious harmony» a http://azyumardiazra.com/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=20&dir=DESC&order=date&limit=10&limitstart=0 accedido 22-01-08

17. LLAMAZARES Dionisio, «Modelo de utilidad» a Derecho eclesiástico del Estado: derecho de la libertad de conciencia, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 1989, pp.58-62.

La decisió de Sukarno de retirar la Jakarta Charter de la constitució d'Indonèsia rebé diferents reaccions per part del grup islamista. La primera d'aquestes fou un sentiment d'orgull pel sacrifici realitzat per ells en benefici de la unitat d'Indonèsia. Un altre grup es sentí profundament decebut i traït i apostà per la lluita armada. És el cas de Darul Islam¹⁸, amb l'objectiu d'instaurar un Estat islàmic a Indonèsia. Un últim grup decidí esperar properes convocatòries electorals per recuperar les conquestes polítiques perdudes; aquest fou el cas del gran partit islamista d'Indonèsia, Masyumi. Cap aconseguiria avenços en els seus objectius i únicament acumularien fracassos en els seus intents per a la instauració d'un Estat islàmic a Indonèsia.

La retirada de la Jakarta Charter en la constitució indonèsia significà la primera d'una llarga cadena de derrotes de l'Islam polític en els seus intents per a la conquesta del poder i, en conseqüència, dels seus desitjos d'establir la unió legal entre Islam i l'Estat.

D'aquests tres tipus de reaccions, cal centrar-se en la de Darul Islam perquè està directament relacionada amb Aceh. El 1948 esclatà la revolta islamista de Darul Islam (La casa de l'Islam), encapçalada per Kartosuwiryo, amb l'objectiu d'establir un Estat islàmic a Java occidental. Aquesta revolta sagnant en la lluita contra el poder central durà fins al 1962 i tingué ressò en altres zones d'Indonèsia. Principalment en dues àrees: al sud de Sulawesi i a Aceh. En el cas d'Aceh, l'any 1953 esclatà la revolta contra el poder central indonesi, que acabà amb una promesa d'un estatus administratiu especial per a la regió que mai es complí. A Aceh, la revolta de Java occidental fou seguida amb el desig que triomfés i que l'Estat indonesi es desintegrés. Aquesta idea de desintegració ha estat mantinguda pel GAM durant anys de conflicte. La premissa bàsica era que l'Estat d'Indonèsia, a causa de les seves peculiaritats geogràfiques, religioses, ètniques, etc., es desintegraria. Per tant, la resistència era necessària. Així, Aceh recuperaria l'estatus de llibertat perdut el 1873.

---

18. International crisis group «Recycling Militants in Indonesia: Darul Islam and the Australian Embassy Bombing» a <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3280&l=1>

Aquest intent fracassà, però mostrà dues variables vitals en el desenvolupament del conflicte Aceh-Indonèsia. D'una banda, que el conflicte latent durant 50 anys havia ressorgit després de la seva derrota final el 1904. I, de l'altra, que s'iniciava de nou un segon llarg cicle de violència que perduraria fins al 2005 amb la signatura del Memorandum of Understanding entre el GAM i el govern d'Indonèsia.

1.3 ACEH, SUHARTO I EL PERÍODE DE LA REFORMA

Un cop Sukarno abandonà el poder el 1965, Suharto prendria el poder i és llavors quan l'evolució del conflicte a Aceh es tornaria més sagnant encara a causa de la política repressiva i centralista del dictador. Aquest aspecte és important, perquè fou durant tota la dictadura de Suharto quan el conflicte s'assentà i nasqué el GAM com a organització que representava a la comunitat nacionalista d'Aceh.

Dins de l'època de Suharto tingué lloc un triple procés que incentivà el fenomen separatista a Aceh. Aquests tres elements són: 1) Es continuà amb un procés de centralització administrativa del país, que en el cas d'Aceh produí una gran aversió al poder central d'Indonèsia. 2) Hi hagué una generalitzada violació dels Drets Humans a tot el país que en el cas d'Aceh fou més intensa, deixant un gran odi dins de la població d'Aceh. 3) En tercer lloc, i aquest factor se suma als dos anteriors, Suharto continuà amb la usurpació de recursos naturals, marins, fusters, de petroli i de gas d'Aceh. Aquesta presa dels dividendes d'ambdues riqueses naturals, així com la repressió i la centralització política del país, es basava en la decisió de Suharto de donar estabilitat política i desenvolupament econòmic a Indonèsia. Suharto argumentà que els grans enemics per a la consecució d'aquests objectius eren l'islamisme representat en l'Islam polític i el gihadisme, el comunisme simbolitzat en el Partit Comunista d'Indonèsia i el separatisme principalment simbolitzat a Aceh, i de manera menor a Papua. Per tant, Aceh passà a ser una zona d'especial vigilància i control. Suharto mai permetria que una de les seves principals fonts de riquesa desaparegués.

Aquest triple procés desencadenat per Suharto provocà una reacció furi-bunda a Aceh que es transformà en la creació del GAM el 1969 per part de Hasan Di Tiro, antic membre de Darul Islam, amb l'objectiu d'aconseguir la independència d'Indonèsia. Posteriorment, ja l'any 1976, es declarà la independència d'Aceh de la República d'Indonèsia¹⁹. A partir d'aquest moment començà una etapa de confrontació directa armada entre l'exèrcit d'Indonèsia o Tentara Nasional Indonesia (TNI en endavant) i el GAM, que només finalitzà amb la signatura del Memorandum of Understanding el 2005.

El segon fet que intensificà la lluita entre el GAM i el TNI fou la tornada durant els anys 1989 i 1990 d'antics combatents del GAM refugiats a Líbia, els quals, igual que en altres latituds del món musulmà, començaren una lluita contra el poder central dels seus respectius països.

Aquesta tornada de guerrillers provocà un deteriorament important de la situació a Aceh que causà la resposta de Suharto establint el Daerah Operasi Militer²⁰ o Districte d'Operacions Militars (DOM en endavant). Com era d'esperar, aquesta categorització d'Aceh causà centenars de morts i desplaçats per tota la regió. A més, l'establiment del DOM suposà la introducció de la llei marcial a la província i la creació d'un paraigua de desprotecció per a la protecció dels ciutadans d'Aceh, a banda d'una cortina de fum per als militars que participaren en operacions a l'àrea. La formació del DOM i la intensificació dels combats provocaren al voltant de 10.000 morts fins a l'aixecament del DOM l'any 1998, amb la caiguda de Suharto. Si bé la presió militar fou altíssima, tot el període militar del DOM fou insuficient per doblegar el GAM i, al contrari, continuà alimentant-lo amb raons per continuar la seva lluita²¹.

La caiguda de Suharto i l'arribada del període de la «Reforma»²² a In-

---

19. Declaration of independence of Aceh - Sumatra December 4, 1976 <http://acehnet.tripod.com/declare.htm>

20. Tempo Interaktif «Operasi Militer di Aceh» a <http://www.tempointeraktif.com/hg/time-line/2004/07/12/tml,20040712-01,id.html>

21. TJHIN Christine Susana «Post Tsunami Reconstruction and Peace Building in Aceh: Political Impacts and Potential Risks» a http://www.csis.or.id/working_paper_file/59/wps053.pdf

22. Per període de Reforma s'entén el cicle polític que començà després de la caiguda de Suharto el 1998 i que propicià l'arribada d'un president interí, Habibie, i la tan esperada arribada

donèsia portaren aires de canvi a la política del país. No només hi hagué noves persones que passaren a encapçalar l'executiu de transició a la democràcia (cas de Habibie), sinó que començaren a desenvolupar-se noves polítiques i idees respecte a com tractar i finalitzar el conflicte a Aceh.

Així, la primera gran conseqüència de l'arribada de la democràcia a Indonèsia fou posar fi al DOM com a primera mesura per intentar marcar un nou rumb al conflicte a Aceh. La segona conseqüència fou que el president interí Habibie demanà perdó per primera vegada a la societat d'Aceh per tot el mal causat i pels abusos comesos per les forces de seguretat a Aceh. Al mateix temps, el parlament nacional aprovà una llei que atorgava més poders al govern provincial d'Aceh sobre l'educació, la religió, etc., en un intent de conciliar les posicions. Juntament amb aquesta mesura, la tercera seu parlamentària d'Indonèsia després del Congrés i el Senat, el Majelis Permusyawaratan Rakyat o Consell Consultiu del Poble (MPR en endavant) aprovà una llei d'especial autonomia per a Aceh. Tots aquests moviments es portaren a terme unilateralment per part del govern d'Indonèsia i sense l'acceptació explícita del GAM com a interlocutor polític. Aquest fet causà que aquestes mesures no fossin benvingudes a Aceh, ja que no es reconeixia el lideratge polític del GAM a Aceh. Tots aquests intents, sense ser suficients per aconseguir la pau a la regió, iniciaren un nou camí per a Aceh que culminaria al Memorandum of Understanding de 2005. Era, doncs, el començament d'un llarg i tortuós camí.

Al mateix temps que es prenién aquestes mesures, Timor Oriental²³ votava al seu referèndum per la independència, donant així un important impuls al moviment independentista d'Aceh que, com a tal, també exigí el mateix tracte per a ells. Aquest és un aspecte que, com sabem, no es realitzà, perquè ni el govern ni l'exèrcit no estaven disposats a acceptar una doble secessió d'Indonèsia. Aquest fet hauria causat una enorme desestabilització al país i hagués obert camins impossibles de controlar per al poder polític central.

---

de la democràcia a Indonèsia.

23. Recomano la visita a la web de l'ONU en referència a Timor Oriental: <http://www.un.org/peace/etimor99/etimor.htm>

La tercera gran conseqüència de l'arribada del període de la «Reforma» a Indonèsia fou l'intent per part del primer president d'Indonèsia, Abdurman Wahid o Gus Dur²⁴, d'iniciar les primeres converses de pau entre el GAM i el Govern d'Indonèsia. Com es mostrarà a continuació, l'intent no fou satisfactori, però sí que marcà el camí per que el següent procés de pau el 2005 fos el que finalment portés la pau a Aceh.

La quarta conseqüència, i potser la més important, fou que amb l'arribada de la democràcia s'inicià a Indonèsia la descentralització política tan esperada per molts. Les primeres lleis de descentralització s'introduïren el 1999 per mitjà de les lleis 22 i 25, però no entraren en efecte fins al gener de 2001, i posteriorment foren derogades per la llei 32 de 2004 sobre «el Govern regional»²⁵. Aquesta descentralització féu possible²⁶ que els diferents estats indonesis, així com les seves províncies, poguessin establir perdas (regulacions locals) en diverses matèries bàsiques com agricultura, salut, registre civil, etc. El canvi clau en aquest procés de descentralització fou que per primera vegada, i lluny ja de la pressió centralista de Suharto, el procés de descentralització política i administrativa s'observà sense lligarlo al separatisme o a l'independentisme com s'havia fet anteriorment. Descentralitzar a Indonèsia ja no significava separar, sinó unir més Indonèsia. Aquesta dada és vital, perquè durant la realització del segon procés de pau permeté que l'autonomia administrativa atorgada a Aceh en diversos àmbits fóra vista sense por pels negociadors indonesis i, sobretot, sense por a les crítiques dels més furibunds nacionalistes.

---

24. Gus Dur és considerat el pare ideològic de l'Islam lliberal a Indonèsia. El seu desig d'avançar en la pau a Aceh mereix una alta consideració. També cal destacar els seus desitjos de millorar les relacions diplomàtiques amb Israel. La seva sortida com a president suposà un greu cop al procés de pau.

25. Llei de descentralització regional «Menjada pemilu jurdil» : http://ndijurdil.ndi.org/Law_32_2004_RegionalGovernance_EnglishVersion.pdf 21-11-07

26. RASYID Ryaas, «Regional autonomy and local politics in Indonesia» a Aspinall, Edward, Local power and politics in Indonesia. Decentralization&Democratization, Iseas, Singapur, 2003, 63-71

2. PRIMER PROCÉS DE PAU

L'arribada de la democràcia, més enllà de suposar un canvi de cicle i de règim polític, suposà la incorporació de nous actors, idees i polítiques per a la gestió del conflicte a Aceh. Cal tenir en compte que des de l'any 1873, quan el soldanat d'Aceh fou envaït, fins l'any 2000, no hi hagué cap intent per part de les diferents administracions polítiques d'establir un nou marc de convivència entre la regió d'Aceh i l'Estat. Així, fou Abduraman Wahid, més conegut com Gus Dur, qui dugué a terme les primeres converses de pau, que poden ser dividides en dues fases clarament diferenciades.

El primer cicle de converses es desenvolupà de gener del 2000 fins al maig del mateix any. El segon cicle de converses es dugué a terme el maig de l'any 2002. Aquest primer intent pacífic de solució del conflicte a Aceh, si bé fou fallit, sí que comptà amb diverses variables que mostrarien el camí per assolir una pau sòlida i duradora a la regió.

Les primeres converses de pau es desenvoluparen a Ginebra entre el GAM i el Govern d'Indonèsia, a través de la mediació del Henry Dunant Center de Ginebra²⁷. Aquestes primeres converses realitzades entre març i maig de l'any 2000 fructificaren amb la declaració «Joint understanding on humanitarian pause for Aceh», emesa el 12 de maig del 2000. La validesa d'aquest acord fou de tres mesos i es prorrogà tres mesos més el setembre del mateix any. Aquest acord consistia bàsicament en tres aspectes: 1) Facilitar l'assistència humanitària a les víctimes del conflicte. 2) Establir mesures de confiança entre ambdues parts. 3) Reduir la violència a la zona. Per aconseguir aquests objectius es crearen una sèrie de comitès i equips de verificació per comprovar la implementació del procés de pau. Dins d'aquests hi havia: 1) El Joint Forum, integrat per membres del Govern d'Indonèsia i del GAM, amb l'objectiu de verificar el desenvolupament del procés. 2) El Joint Committee for Security Modalities (JCSM) per comprovar els nivells de seguretat

---

27. Per a una visió detallada de les converses de pau entre el GAM i el govern d'Indonèsia, vegeu la secció oficial del procés de pau des del punt de vista del Henry Dunant Center a <http://www.hdcentre.org/projects/aceh-indonesia>

a la zona. 3) El Joint Committee for Humanitarian Action (JCHA) per guiar l'acció humanitària. 4) Dos equips de verificació independents sobre seguretat i aspectes humanitaris amb l'objectiu de seguir la implementació del procés. 5) Quatre equips de verificació de districte amb l'objectiu de comprovar el desenvolupament del procés de pau a les diverses àrees d'Aceh. El bon començament del procés de pau es constatà el gener de 2001 amb la signatura de l'acord «provisional Understanding», en el qual es recollien diversos aspectes com ara trobades entre membres militars d'ambdós bàndols per desenvolupar mesures de confiança, mesures per a la reducció de la violència, etc. Al mateix temps, i per verificar el desenvolupament d'aquest acord, es creà el Joint Council amb membres d'ambdues parts. Si bé el Joint Council es reuní en dues ocasions, febrer i juny de 2001, la situació a Aceh empitjorà. Els primers símptomes positius després de la signatura del «Joint understanding on humanitarian pause for Aceh», reflectits en un descens de la violència, ràpidament es deixaren enrere pel rebrot dels actes armats per part d'ambdós bàndols, provocats per la manca de confiança entre les parts i per la gran distància entre els objectius dels dos oponents. A més a més, la situació al govern de Jakarta, amb Gus Dur a punt de dimitir, no afavorí l'assentament de la pau a Aceh.

Així, aquest acord no funcionà per dos aspectes. En primer lloc, perquè la violència continuà existint, ja que l'exèrcit continuà sent un ens lliure dins del joc polític indonesi i el mateix GAM en cap moment deixà la seva activitat armada. És a dir, cap dels actors clau en el conflicte estava disposat a abandonar la via armada. I, en segon lloc, perquè Gus Dur estava travessant un període d'inestabilitat política que acabà finalitzant amb la seva presidència. Per tant, tres factors claus emergiren per al futur: lideratge polític fort, realisme en els objectius tant del GAM com del govern i control sobre l'exèrcit.

Sobre el rol de l'exèrcit²⁸, cal recordar que Timor Oriental acabava d'aconseguir la independència, i el TNI no estava disposat a patir una altra

---

28. ISIS «The East Timor crisis» a <http://www.iiss.org/publications/strategic-comments/past-issues/volume-5---1999/volume-5---issue-8/the-east-timor-crisis/>

derrota política que el deixaria fora de joc a Indonèsia. Per tant, el factor Timor Oriental fou molt important en el fracàs d'aquesta primera ronda de negociacions.

Després que la primera fase de les converses de pau no aconseguí reconduir la situació, es dugué a terme una segona ronda de converses a Ginebra els dies 8 i 9 de maig de 2002 que es concretà en la declaració del COHA²⁹, o Cessation of Hostilities framework Agreement, el 2 de desembre de 2002. L'objectiu d'aquest acord, de la mateixa manera que l'intent anterior, era reduir la intensitat de la violència a la zona mitjançant el lliurament d'armes per part del GAM, a més de canviar la missió de l'exèrcit desplegat per passar a ser un element defensiu enlloc d'atac. El punt de partida del COHA fou la llei d'autonomia signada per Habibie el 1999. La idea era que basant-se en aquesta llei, es podria construir un Aceh autònom dins d'Indonèsia. Però aquest aspecte era un objectiu irreal, ja que en aquella època el GAM defensava un objectiu de màxims, tal i com feia també el Govern d'Indonèsia.

Dins de l'acord del COHA s'establiren tres noves mesures per buscar la pau: d'una banda, l'establiment d'una missió de verificació de l'acord formada per membres del GAM, del govern d'Indonèsia i del Henry Dunant Center. La segona mesura fou l'establiment per primera vegada de «Peace Zones», que es podrien anomenar també àrees segures, per poder treballar en les qüestions de reconstrucció, ajuda humanitària, etc. En total es crearen cinc zones segures. L'última mesura es refereix a l'èmfasi que el COHA situà en la difusió d'informació relativa al procés de pau. Es realitzà un intens treball de contacte amb la població per explicar el procés de pau, amb butlletins de notícies, etc.

Malgrat aquestes bones accions, de nou la pau no s'assentà ja que la violència tornà a repuntar, mostrant l'escassa disponibilitat d'ambdues parts per aconseguir una pau negociada. El darrer esdeveniment d'aquest primer procés de pau es produí a Tòquio durant els dies 17 i 18 de maig de 2003, on representants de les dues parts es reuniren per buscar un acord que podria

---

29. GRIFFITHS Martin «Giving peace a chance to take root in Aceh» a http://www.hdcentre.org/files/Giving%20peace%20a%20chance%20Aceh%2028%20Feb%2003_0.pdf

salvar el COHA. Això no s'aconseguí, i la proposta del govern d'Indonèsia al GAM de renunciar a la independència com a via per continuar amb el procés de pau fou rebutjada. Com a conseqüència, Megawati Sukarnoputri ordenà l'establiment de la llei marcial a Aceh i el llançament de l'operació Terpadu el 18 de maig de 2003 amb l'objectiu d'eliminar el GAM. Traduït a efectes humanitaris, aquest atac suposà la pèrdua de centenars de vides a Aceh i el desplaçament intern de 150.000 persones.

2.1 CAUSES DEL FRACÀS

Sens dubte, aquesta segona ronda de negociacions fou un fracàs, de la mateixa manera que ho fou també l'anterior cicle de converses, perquè el GAM era lluny d'abandonar el seu desig d'independència. Al mateix temps, l'Estat indonesi de cap manera permetria un Aceh lliure i independent, i els estratègics d'ambdós bàndols mai deixaren de creure en la via armada.

Sobretot, però, aquest primer procés de pau es trencà perquè estava mal enfocat des del principi. Els objectius prioritaris d'aquest procés de pau foren rebaixar les tensions militars, facilitar el desarmament i desenvolupar mesures de confiança, entre d'altres. No es treballà la qüestió principal: l'estatus d'Aceh dins del país³⁰. Aquest punt era clau, perquè era el principal obstacle històric del procés de pau. La gran distància³¹ entre els objectius d'ambdós amb aquest punt causà la fi del procés de pau. Aquest fet fou un error ja que s'obviava el punt més important del conflicte.

Aquest lliçó s'aprenué per al segon procés de pau, on es debaté sota la premissa que la negociació no estava acabada fins que tots els punts estiguessin tancats.

D'aquest primer procés de pau destaquen tres variables que marcaren el seu final:

---

30. ASPINALL Edward i CROUCH Harold » The Aceh peace process: why it failed» a <http://www.eastwestcenter.org/fileadmin/stored/pdfs/PS001.pdf>

31. Ídem.

1) En primer lloc, la manca d'un lideratge polític fort que empenyés les converses de pau. Aquesta manca de lideratge polític cal relacionar-la amb el control sobre l'exèrcit. Durant tota l'època de Suharto, el TNI gaudí dels màxims privilegis i d'un gran poder. És per això que es convertí en un important agent polític durant els primers anys de la vida política indonèsia. Per tant, es necessitava un president que pogués controlar i dominar l'exèrcit i, sobretot, convertir-lo en una organització sota el poder civil. A aquest fet cal sumar-li la pèrdua de Timor Oriental, on l'exèrcit sortí escaladat per les seves violacions dels drets humans i, sobretot, perquè en aquells anys encara s'autoqualificava com el defensor de la unitat d'Indonèsia. La pèrdua d'aquesta zona suposà un seriós revés; per tant, no es podia permetre perdre cap altra regió.

2) Una altra variable clau fou la debilitat del Henry Dunant Center en la conducció de les negociacions. Només cal recordar que aquesta era la seva primera experiència internacional en la gestió de conflictes i, com es desprèn dels resultats, la seva manca d'experiència fou important ja que no pogué manejar les dues parts en conflicte.

3) Finalment, si bé la presència del Henry Dunant Center fou important perquè suposà la introducció del factor internacional en la gestió del conflicte, fou encara més significatiu el fet que no existí una implicació internacional tan gran i massiva com la que s'aconseguiria amb l'Aceh Monitoring Mission posteriorment. És a dir, no hi hagué un suport clar i concís de la comunitat internacional cap a aquest primer procés de pau.

Totes aquestes variables es tingueren en compte en l'inici del segon procés de pau, que culminaria amb la signatura del Memorandum of Understanding i amb el desenvolupament posterior de la LOGA.

3. SEGON PROCÉS DE PAU

Un cop fracassà la doble ronda negociadora del primer procés de pau, s'inicià la gran ofensiva militar contra les bases del GAM a Aceh. L'objectiu declarat del Govern de Megawati Sukarnoputri era destruir el GAM. Com es pot apreciar, es passà d'una situació de recerca d'una sortida negociada al conflicte a la solució militar per excel·lència. L'operació es batejà com Terpadu³² o integrada. Les principals conseqüències d'aquesta operació, ja conegudes amb anterioritat, foren les següents: d'una banda, si bé es reduí el nombre de combatents del GAM, l'organització es mantingué intacta en el sentit que no es destruí, tot demostrant de nou la seva capacitat per regenerar-se i sobreviure. Aquest aspecte és important perquè així s'envià un missatge molt clar a l'establishment polític de Jakarta que l'aniquilació del GAM per la via militar era impossible. Al mateix temps, l'alt nombre de baixes entre la població civil creà un gran ressentiment entre els habitants d'Aceh, que alimentava els quadres del GAM i el rebuig al govern central.

Enmig d'aquesta situació de guerra, es produí un dels desastres naturals més grans de la història amb la irrupció del Tsunami a Indonèsia el 26 de desembre de 2004. Les seves onades gegants, que aniquilaren 150.000 persones, tingueren un efecte apaivagador sobre el conflicte. En primer lloc, després de tanta mort i destrucció, la societat d'Aceh arribà als seus nivells màxims de sofriment. Això féu que pressionés tant al GAM com al govern central a buscar una sortida pacífica i negociada al conflicte que posés fi a la violència. Només en una situació de pau era possible reconstruir Aceh. Aquest fet és clau en el desenvolupament del conflicte, perquè s'obligà les dues parts a rebaixar les seves pretensions. En el cas del GAM, el gran avenç que facilità la negociació fou l'acceptació d'una major autonomia política, administrativa i econòmica per a Aceh, però dins del marc d'Indonèsia. En el cas indonesi, es decidí apostar fortament per la via d'una

---

32. Sukma RIZAL «Security Operations in Aceh: Goals, Consequences, and Lessons» a <http://www.eastwestcenter.org/fileadmin/stored/pdfs/PS003.pdf>

sortida pacífica al conflicte que garantis la fi de les hostilitats i la presència d'Aceh a Indonèsia.

En segon lloc, i no menys important, l'operació Terpadu que s'estava desenvolupant en aquells moments s'hagué de suspendre.

Al mateix temps, la tancada província d'Aceh hagué d'obrir-se a l'ajuda internacional davant la incapacitat del govern indonesi d'ajudar la població davant d'un desastre tan gran. Aquesta entrada de diverses ONG's internacionals tingué un efecte dissuasiu sobre els dos contendents, ja que tot acte militar de qualsevol bàndol s'internacionalitzaria ràpidament convertint-se en un element en contra dels seus objectius. Per tant, la irrupció del Tsunami tingué un únic efecte positiu per a Aceh i per a Indonèsia, que fou el de modular les posicions anteriors i buscar punts de trobada per assolir la pau.

A més, la destrucció causada pel Tsunami posà de manifest un fet que acabà per empènyer el GAM a abandonar el seu desig d'independència del país. El fet a què em refereixo és l'escassa capacitat del GAM de gestionar un Estat propi³³. A les zones que controlava el GAM, els recursos que s'oferien es basaven en uns febles serveis de salut i d'educació i en una escassa capacitat fiscal derivada d'un pobre desenvolupament econòmic. Les conseqüències del Tsunami eliminaren per complet aquesta petita xarxa administrativa i destruïren la seva capacitat financera, per la qual cosa les possibilitats de seguir amb la lluita armada per aconseguir la independència d'Aceh es convertiren en una quimera inabastable. Per això, el factor econòmic fou clau en l'avenç de posicions ideològiques del GAM. El Tsunami ofegà el GAM.

La destrucció d'Aceh també tingué els seus efectes en l'àmbit indonesi. Tant el govern indonesi com l'exèrcit mostraren una escassa capacitat per ajudar la població d'Aceh després del Tsunami. Això féu que continuar amb una campanya militar no fos possible, i, per altra banda, l'Estat indonesi es veié obligat a obrir Aceh al món exterior per poder alleujar el patiment de la població.

---

33. KINGSBURY Damien «Peace Processes in Aceh and Sri Lanka: A Comparative Assessment» a <http://www.securitychallenges.org.au/ArticlePDFs/vol3no2Kingsbury.pdf>

A aquest fet positiu per al procés de pau s'hi sumà el lideratge del nou govern de Susilo Bambang Yudhoyono i Yusuf Kalla. Cal destacar diversos aspectes sobre aquests. En primer lloc, SBY no desconeixia els problemes d'Aceh: havia estat ministre de seguretat al Govern de Megawati Sukarnoputri i fou un dels pocs que donà suport al desenvolupament de negociacions contínues amb el GAM, malgrat els problemes en què es trobava la situació a la regió. Però més enllà d'això, era un general amb un gran prestigi dins de la carrera militar a Indonèsia i un dels pocs que podia controlar l'exèrcit i situarlo sota el poder civil, com així fou finalment. Per tant, un dels factors que descarrilà l'anterior procés de pau es superà amb l'arribada de SBY. Un altre punt vital en el desenvolupament del segon procés de pau fou el fet que SBY i el seu equip ministerial arribaren a la conclusió, veient els resultats de les diverses campanyes militars a Aceh, que el fet de posar fi al GAM com a grup armat era impossible per la via militar. Per tant, calia desenvolupar polítiques imaginatives que facilitarien la fi del GAM i, al mateix temps, podrien fer encaixar els seus desitjos d'independència per a la regió en una Indonèsia unida. La unitat d'Indonèsia com a nació era indispensable per a l'establishment polític indonesi, sobretot si tenim en compte que l'experiència negativa de Timor Oriental era molt recent en tots els estaments polítics i militars d'Indonèsia. La possibilitat que Indonèsia com a país es desintegrés, igual que ho havia fet Iugoslàvia als 90, era real, i SBY ho tenia molt en compte perquè ell mateix havia estat present a Iugoslàvia després de la fi de les guerres balcàniques el 1995. Per tant, coneixia de primera mà els desastres d'una guerra i, sobretot, era conscient que el perill d'una desintegració del país era possible.

Respecte a Kalla³⁴, aquest era de Sulawesi, una de les zones juntament amb les Moluques que en els anys anteriors havia viscut importants conflictes interreligiosos entre musulmans i catòlics. La seva gestió dels mateixos el dotà d'abundant experiència sobre com solucionar el conflicte d'Aceh. Per això, ens trobem amb dues persones capacitades, experimentades i amb importants llaços tant dins de l'exèrcit com en la política.

---

34. HAJRAMURNI Andi «Kalla ready to play role as peace broker» a <http://www.thejakartapost.com/news/2009/09/28/kalla-ready-play-role-peace-broker.html>

Davant d'això, SBY i Yusuf Kalla al capdavant desenvoluparen els primers contactes de manera secreta amb membres del GAM a l'exili i dins la mateixa Indonèsia. Aquests primers contactes es suspengueren a causa del Tsunami, però es reprengueren ràpidament després. En aquesta ocasió fou el Crisis Initiative Management³⁵ l'interlocutor tant del GAM com del Govern d'Indonèsia, en substitució del Henry Dunant Center.

Aquest nou clima d'entesa entre el GAM i el Govern d'Indonèsia es traduí en la declaració del 17 de juliol de 2005 on s'establia el següent: «Les parts estan àmpliament convençudes que només un acord pacífic del conflicte podrà reconstruir Aceh després del desastre del Tsunami del 26 de desembre de 2004». Així, les bones intencions de les dues parts es concreta- ren en l'inici del segon procés de pau a Aceh, que com sabem conclugué amb la signatura del Memorandum of Understanding que explicaré posteriorment. Aquestes negociacions constaren de cinc rondes a Hèlsinki des del 27 gener de 2005 fins al 17 de juliol del mateix any. El lideratge polític de Susilo Bambang, el control definitiu de l'exèrcit i l'avanç de posicions d'ambdues parts (acceptant l'autonomia i posant fi a la via armada per part del GAM, rebutjant la via militar i proposant grans dosis de poder polític i participació política) possibilitaren el bon desenvolupament de les negocia- cions.

3.1 ESTABLIMENT DEL MEMORANDUM OF UNDERSTANDING³⁶

Les converses de pau entre el GAM i el Govern d'Indonèsia finalitzaren el 15 d'agost de 2005 amb la signatura del Memorandum of Understanding entre els dos grups (veure apèndix), en el qual es recullen els punts de l'acord de pau que es divideixen en sis apartats:

---

35. http://www.cmi.fi/?content=aceh_project

36. Per veure el document oficial del MoU, consulteu «Memorandum of Understanding Between the Government of the Republic of Indonesia and the Free Aceh Movement» a http://www.cmi.fi/files/Aceh_MoU.pdf

- 1) Govern d'Aceh
- 2) Drets Humans
- 3) Amnistia i reintegració a la societat
- 4) Acords de seguretat
- 5) Establiment de l'Aceh Monitoring Mission
- 6) Resolució de disputes

Els acords assolits neutralitzen els tres grans greuges que la societat d'Aceh sempre havia denunciat: recursos econòmics, autonomia política i un major pes de l'Islam a la societat d'Aceh.

El principal punt del Memorandum of Understanding és el primer, referit al govern d'Aceh, perquè aquí es recullen els principals continguts que han portat la pau a la zona. Consta de quatre punts.

En primer lloc, el Memorandum of Understanding establí que es crearia una llei sobre el govern d'Aceh que regularia tot l'aparell orgànic. Degut a la seva importància, exposaré posteriorment aquest punt amb deteniment.

El segon punt en importància és el de la participació política. Aquest és un punt clau, perquè a través del Memorandum of Understanding els partits locals d'Aceh ara poden presentar-se tant a les eleccions locals (oportunitat que portaren a terme en les eleccions a governador de 2006³⁷) com a les eleccions legislatives per conformar el parlament d'Aceh. Aquesta dada és crítica per tres raons. En primer lloc, perquè mitjançant la facilitació de la participació política a Aceh s'aconseguí obrir una via política i, sobretot, pacífica, per que els antics membres del GAM poguessin continuar la seva «lluita» per vies democràtiques i pacífiques. En segon lloc, permetent la formació de partits locals s'obrí la possibilitat que la lluita exercida pel GAM durant 30 anys adquirís legitimitat política, com així fou després quan obtingué suport popular tant a les eleccions a governador com a les legislatives. En tercer lloc, mitjançant l'obertura de la participació política es garantia la presència del nacionalisme d'Aceh a la vida

---

37. WILLIANSON Lucy «Aceh votes for major change» a <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/6171265.stm>

política d'Aceh, un aspecte que era imprescindible. La participació electoral facilità la transformació del poder militar del GAM en poder polític del Partit Aceh.

El tercer punt es refereix a l'economia, i recull una vella aspiració de la societat d'Aceh que no és altra que disposar d'un major accés als beneficis dels recursos naturals de la regió. Dins de la societat d'Aceh hi havia una visió extremadament negativa sobre l'espoli que el govern central realitzava de les riqueses d'Aceh; és a dir, petroli, gas natural i diversos recursos marins i fusters, entre d'altres.

El quart punt es centrava en l'àmbit del dret, basant-se en la inserció del Qanun o dret islàmic en el sistema jurídic d'Aceh.

Tornant a la classificació dels sis grans apartats del Memorandum of Understanding, el número dos es centra en els Drets Humans. L'aspecte principal aquí fou l'establiment d'una Comissió per a la Veritat i la Reconciliació amb l'objectiu d'establir les violacions de Drets Humans exercides amb anterioritat i propiciar la reconciliació entre ambdues societats, la d'Indonèsia i la d'Aceh.

El tercer punt de l'acord es centrà en l'amnistia i la reintegració a la societat dels antics combatents del GAM. Aquí hi ha dos aspectes a destacar. El primer es refereix a l'amnistia generalitzada que es concedí a tots els membres del GAM, així com a presoners polítics. El segon punt buscava la fórmula per integrar els antics membres del GAM a la societat, un aspecte que continua sent bastant problemàtic i encara no s'ha aconseguit.

El quart punt del Memorandum of Understanding tracta de la seguretat a la regió. El principal apartat es centra en la desmobilització dels 3.000 membres del GAM i, al mateix temps, en la reducció de la presència de tropes indonèsies a la regió fins a 14.700 soldats i 9.100 policies. Aquest nombre de tropes sempre ha estat molt criticat pel món nacionalista d'Aceh, ja que es considera extremadament elevat per a una situació de pau.

El cinquè punt es basa en la creació de l'Aceh Monitoring Mission³⁸. L'actuació de l'Aceh Monitoring Mission o Missió de Verificació d'Aceh ha

---

38. Per a més informació, visiteu la pàgina web de l'organització: <http://www.aceh-mm.org/>

estat un dels pilars en la consolidació de la pau a Aceh i representa en tota la seva esplendor una de les accions de *soft power* de la UE fora de les seves latituds continentals. L'actuació de l'Aceh Monitoring Mission fou clau en la implementació del MoU. Aquesta actuació conjunta de la UE amb Noruega, Suïssa i cinc països de l'ASEAN (Tailàndia, Malàisia, Brunei, Filipines i Singapur) és un dels principals exemples de la cooperació en matèria de pau i seguretat entre aquests dos grans ens polítics regionals d'Europa i Àsia, i estableix un model per a futurs conflictes a la regió.

Aquesta missió tingué lloc des del 15 de setembre de 2005 fins al 15 de desembre de 2006. L'objectiu principal era esdevenir un element facilitador de la implementació del MoU acordat entre el Govern d'Indonèsia i el GAM. Les principals característiques d'aquesta missió conjunta europea i asiàtica són que fou civil, no militar, imparcial i, sobretot, impulsora de la implementació del MoU. Aquest aspecte és molt important, ja que l'Aceh Monitoring Mission s'encarregà de segellar l'acord entre ambdues parts. Una altra característica de la missió és que fou extremadament proactiva, mantenint-se en contacte continu amb les dues parts i proposant idees per al bon desenvolupament de la pau. Si bé s'inicià el 15 de setembre, des del mateix dia de la signatura del Memorandum of Understanding existí una actuació inicial concretada en l'Inicial Monitoring Presence IMP³⁹, o Presència de Verificació Inicial, que contribuí al fet que les tasques de verificació i control del compliment del procés de pau comencessin des del principi, evitant així erupcions de violència i futures complicacions al desenvolupament del procés de pau.

A més de facilitar la implementació del MoU, l'Aceh Monitoring Mission tingué altres objectius, entre els quals hi havia el fet de garantir el desarmament dels diversos grups armats a Aceh, verificar la reducció del personal policial i militar indonesi a la zona, i estudiar les violacions del MoU per part dels dos bàndols.

---

39. SOLANA Javier «EU High Representative for the CFSP, welcomes the signature of the Memorandum of Understanding between the Government of Indonesia and the Free Aceh Movement» a http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/declarations/85995.pdf

Per últim, l'Aceh Monitoring Mission també s'encarregà de facilitar la reintegració dels antics membres del GAM a la societat (aspecte aquest que encara segueix sense haver-se solucionat), verificar la creació d'un nou poder legislatiu que personificava la nova autonomia política d'Aceh dins d'Indonèsia i, per últim, verificar la situació dels Drets Humans a Aceh.

L'últim punt del MoU se centra en l'arranjament de les disputes sobre la implementació del mateix. Aquest punt està relacionat amb l'Aceh Monitoring Mission, ja que s'establiren tres nivells a l'hora de solucionar disputes. Aquests tres nivells són, de menys a més gran i depenent de la gravetat de l'assumpte: 1) Per part de l'Aceh Monitoring Mission. 2) Per part del cap de l'operació i els líders d'ambdues parts. 3) Per part del ministre d'interior d'Indonèsia, el líder del GAM i el líder de l'ICM.

4. DESENVOLUPAMENT DE LA LAW ON GOVERNING OF ACEH- LOGA⁴⁰

Com s'ha exposat en l'explicació del Memorandum of Understanding, una peça important del mateix era el desenvolupament de la LOGA o Llei del Govern d'Aceh. Aquesta llei havia d'estar basada en el Memorandum of Understanding acordat entre el GAM i el govern d'Indonèsia i en la mateixa proposta de LOGA, desenvolupada pel parlament regional d'Aceh. Aquesta nova LOGA l'establí el parlament de Jakarta el 31 de març de 2006, i, com he explicat amb anterioritat, és clau en la consolidació de la pau a Aceh perquè transforma allò acordat en el Memorandum of Understanding referent a la normativa legal d'obligat compliment.

Els principals continguts de la LOGA tractats en l'essència d'aquest document de treball són els que es refereixen a la descentralització administrativa i a la participació política; és per això que a continuació explicaré quina fou la definitiva adequació d'aquests dos principis a la LOGA i, per tant, a Aceh.

— Principi relatiu al govern: d'acord amb la LOGA, el govern d'Aceh passà a tenir jurisdicció sobre tots aquells assumptes que no eren de competència estatal com la defensa, justícia, seguretat, política fiscal i monetària, i alguns aspectes de la religió. La resta de funcions passaren a ser administrades pel govern d'Aceh. Faig notar aquí un punt important i és que la gestió de la religió es convertí en assumpte propi d'Aceh, donant sortida així a un dels desitjos de la societat d'Aceh de desenvolupar un Islam més conservador que a la resta del país, i sobretot més present en la societat. La qüestió de la religió es complementària amb el desenvolupament de la xaria a Aceh.

— Principi relatiu a acords internacionals, lleis nacionals i mesures administratives que afecten Aceh: la LOGA establí que tots els acords internacionals, lleis nacionals i mesures administratives aprovats pel govern central

---

40. Una explicació molt detallada de la LOGA es pot trobar a: MAY Bernhard «Law on the governing of Aceh», a http://www.conflictrecovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt

que afectarien Aceh haurien de consultar-se amb el Govern d'Aceh. S'atorgava així una important capacitat d'influència al Govern sobre les aprovacions i, sobretot, es mostrava amb claredat un repartiment del poder polític.

— Principi relatiu a la implementació de la xaria: la LOGA establí que la xaria islàmica a Aceh cobrís els assumptes referits a dret civil, dret criminal, dret familiar, etc. Aquest aspecte és clau a Aceh perquè en l'actualitat, com exposaré posteriorment, està causant un gran enrenou. A dia d'avui, la xaria s'aplica a Indonèsia en aspectes relatius al divorci, matrimoni, etc., però en cap cas en l'àmbit del dret criminal, ja que això implicaria càstigs com fueta-des o apedregades fins a la mort. Un altre aspecte controvertit sobre la xaria islàmica és que s'obliga a tot seguidor de l'Islam a Aceh a acollir-s'hi i a estar subjecte als seus principis.

— Principi relatiu a la participació política: aquest fou un dels grans èxits del procés de pau a Aceh, ja que permeté l'establiment de partits polítics locals amb capacitat per a presentar-se tant a les eleccions locals com a les nacionals. Totes dues possibilitats estaven absolutament prohibides amb anterioritat. Així, s'obrí la via política per que tot el moviment nacionalista d'Aceh canalitzés la seva lluita a través dels partits polítics. És interessant mencionar que a les primeres eleccions que es celebraren després de la signatura del Memorandum of Understanding (les eleccions a governador) només es permeté la candidatura de candidats independents, però no de partits polítics d'Aceh. Aquests últims sí que es pogueren presentar a les legislatives el maig de 2009. Per aquest fet, Irwandi Yusuf, membre destacat del GAM, guanyà les eleccions a governador d'Aceh com a candidat independent l'11 de desembre de 2006, i no com a representant de cap partit nacionalista d'Aceh. Posteriorment, ja a les eleccions legislatives de 2009, el PA o Partit Aceh⁴¹ (braç polític del GAM) s'alçà amb el 44% dels vots i 33 dels 68 membres del parlament d'Aceh, dominant amb claredat l'escenari polític de la regió. Al mateix temps, el suport de SBY al procés de pau també es deixà notar en els resultats tant de les eleccions legislatives com presi-

---

41. GELAR Andini i MOSTARON Tuty «Post election Aceh: an Outlook for peace and security» a <http://www.rsis.edu.sg/publications/Perspective/RSISO732009.pdf>

dencials a Aceh, on el PD de SBY obtingué el 33% dels vots a Aceh per a les eleccions a nivell nacional i el 94% del vot a les eleccions presidencials. Aquest doble comportament dels electors, atorgant el poder autonòmic al PA i el poder nacional al PD representat en SBY, demostra una gran maduresa de la societat d'Aceh i, sobretot, una aposta per la continuïtat dels impulsors del procés de pau a Aceh. Suposa també un premi per als forjadors de la pau.

— Principi de gestió dels recursos naturals. Aquest punt és clau també en el procés de pau, ja que respon a una de les grans exigències històriques de la societat d'Aceh; és a dir, un major accés als beneficis dels grans recursos que posseeix el territori. D'acord amb la LOGA, Aceh rebrà el 70% dels beneficis del petroli i el gas, davant del 15% i 30.5% d'altres regions, respectivament, i el 80% dels recursos forestals, marins, minerals, etc. És a dir, es corregeix un greuge històric amb Aceh en matèria econòmica, que era l'espoliació a la qual Aceh es veié sotmesa durant anys.

— Principi de Drets Humans: la LOGA donà permís a la creació de dues institucions necessàries per a la consolidació de la pau. D'una banda, un tribunal de Drets Humans encarregat de perseguir les violacions d'aquests, i, de d'altra, la creació d'una comissió per la veritat i la reconciliació (encara per materialitzar).

— Principi sobre la policia i les FAS: aquest és l'últim gran principi que regulà la LOGA. Tot i ser l'últim no té menys importància, perquè el record de l'actuació de la policia i sobretot de les Forces Armades a Aceh produïa una gran aversió. Per això, el nou rol i el comandament de les mateixes s'adequaren a la nova situació de pau a Aceh. Pel que fa a la policia, el principal canvi fou que el cap de la policia d'Aceh, si bé el nomenà la direcció nacional de la policia, havia de comptar amb el vistiplau del governador d'Aceh. A més, les polítiques de seguretat de la regió havien de ser coordinades pel governador i pel cap de la policia. Respecte a les forces militars, aquestes obtingueren el rol exclusiu de la defensa externa d'Aceh, així com altres funcions com el desenvolupament d'infraestructures, l'ajuda en situacions de desastre, etc. És a dir, es rebaixà el rol d'aquestes a la regió i, a més, s'augmentà l'escrutini de les seves activitats.

5. PROBLEMES

L'aplicació de l'acord de pau a Aceh ha posat fi a la lluita fratricida entre l'Estat indonesi i el moviment separatista del GAM. Aquest fet, com hem vist amb anterioritat, ha estat un èxit i la pau està més que assentada. Tot i això, hi ha una sèrie de problemes vinculats a l'aplicació d'allò acordat al MoU que estan causant problemes tant a Aceh com al conjunt d'Indonèsia. Em refereixo a la introducció de la *sharia law* o llei islàmica a Aceh.

El cas més paradigmàtic és l'aprovació el mes de setembre per part del parlament d'Aceh d'una llei⁴² que permet l'apedregada de prostitutes i persones amb mal comportament moral. La instauració d'aquesta llei està en consonància amb la llibertat jurídica atorgada pel Memorandum of Understanding i desenvolupada a la LOGA. Per tant, s'ajusta al dret, però això comporta que aquesta llei en concret produeix una important fricció en la relació entre el Govern central i el d'Aceh. Aquesta fricció es concreta en la cada vegada major distància, tant jurídica com ideològica, entre Aceh i l'Estat indonesi que pot produir una difícil assimilació entre els dos ens polítics. És només el primer pas, però és un fet molt significatiu de l'acomodació, a vegades difícil, d'Aceh a Indonèsia.

A dia d'avui, l'aplicació de la llei està en espera, però serà determinant veure com finalitza el procés. Tot això indica alguns dels problemes que pot comportar un procés de descentralització política. Si bé Aceh ha de mantenir la seva singularitat dins l'Estat d'Indonèsia, es pot produir un creixent distanciament entre els dos ens polítics que seria perjudicial per al complet assentament de la pau a la regió. D'altra banda, podria generar un nou conflicte, no ja armat (és un escenari que no contemplo de cap manera), sinó un conflicte jurídic entre Aceh i l'Estat indonesi.

Altres problemes que segueixen oberts a Indonèsia són els de la reintegració dels antics combatents del GAM, la persistència de certs nivells de

---

42. SIMANJUNTAK Hotli «New Aceh council to rethink controversial stoning bylaw» a <http://www.thejakartapost.com/news/2009/10/23/new-aceh-council-rethink-controversial-stoning-bylaw.html>

violència preocupants, la presència d'armes encara sense recuperar per part del Gol i la violació dels Drets Humans a un nivell molt escàs que segueix tenint lloc a Aceh. A això s'hi suma el retard en la formació de la Comissió de la veritat i la reconciliació i del tribunal especial de Drets Humans, recollits i aprovats a la LOGA.

En el cas de la reintegració dels membres del GAM, els alts nivells d'atur estan dificultant la seva adaptació a la nova realitat d'Aceh. Els esforços de tots dos governs, el d'Aceh i el d'Indonèsia, no han pogut solucionar aquest problema. És, doncs, una amenaça per a la completa estabilització de la regió, ja que podrien tornar a agafar les armes no ja en nom d'una lluita d'independència, sinó en termes mafiosos per dedicar-se a activitats delictives.

Respecte als nivells de violència a Aceh⁴³, aquests s'han concretat en amenaces a antics membres del GAM bé per part d'antics membres del grup que ara pertanyen a una diferent facció política del GAM, com per part de d'exacerbats nacionalistes indonesis. Les dosis de violència més grans es produïren els mesos previs a les eleccions legislatives amb l'objectiu d'intimidat. La situació actualment és més tranquil·la.

La circulació d'armes continua sent un greu problema a Aceh. La presència d'armes a la zona durant més de 30 anys de conflicte fa que la seva eliminació total sigui una tasca complicada. El llançament de granades contra seus del PA, l'assassinat amb armes de foc de membres del PA, etc. denoten que la persistència de les armes només es solucionarà amb un dur treball.

Finalment, les violacions dels Drets Humans a Aceh, si bé són extraordinàriament anecdòtiques, sí que es produeixen, i per tant cal seguir-hi treballant.

---

43. YUSUF Irwandi «Elections must be peaceful in Aceh» a <http://www.thejakartapost.com/news/2009/02/21/elections-must-be-peaceful-aceh.html>

6. CONCLUSIONES

L'èxit del procés de pau a Aceh deixa diverses conclusions sobre les variables que el feren possible.

— **Líders compromesos amb la pau.** En aquest aspecte cal destacar dues persones. La primera d'elles és l'actual president del govern d'Indonèsia, Susilo Bambang Yudhoyono. Cal mencionar que fou sota el primer any del seu govern quan es produí l'acord de pau. Susilo Bambang era un gran coneixedor d'Aceh i de les possibilitats reals que existien per a una futura disgregació d'Aceh d'Indonèsia, com havia passat amb anterioritat amb Timor Oriental. A més, comptava amb una rica experiència personal a la desapareguda Iugoslàvia, de manera que era coneixedor en primera persona dels desastres d'un conflicte bèl·lic ocasionat per les tensions separatistes. Per això, posà totes les seves energies a treballar al costat de les de la resta del seu govern per transformar un conflicte bèl·lic que ja durava 30 anys en un acord de pau. Al bàndol contrari, cal destacar-hi Irwandi Yusuf. Ell sabé reconduir amb mestria els objectius del seu grup fins a fer-los viables i, sobretot, acceptables per la seva contrapart indonèsia. L'elecció de Yusuf com a governador a les eleccions de 2006 constituí un premi a la seva organització per l'aposta per la pau i el seu avanç en les posicions del seu grup. Al mateix temps, el suport a tots dos partits a les passades eleccions legislatives i presidencials del 2009 referma aquest suport a totes dues organitzacions.

— **Importància del període de «Reforma».** La caiguda del dictador Suharto a Indonèsia el 1998 no només suposà l'arribada de la democràcia a Indonèsia, sinó que també significà l'inici de noves polítiques que reemplaçaren les anteriors. Entre aquestes cal destacar el procés de descentralització política del país iniciat el 1999 i aprofundit l'any 2004. Aquest procés descentralitzador comportà que les converses de pau desenvolupades el 2005 es trobessin en un ambient propici per que l'opinió pública d'Indonèsia acceptés un major nivell d'autonomia política, econòmica i judicial per a Aceh. Aquesta dada és clau, perquè durant el «regnat» de Suharto Indonèsia patí una profunda centralització en tots els sentits que, entre altres co-

ses, i com hem vist en les pàgines anteriors, suposà un incentiu per al moviment independentista d'Aceh. Per tant, el procés descentralitzador del país suposà una important empenta per assentar una de les bases de la pau a Aceh. Una idea que emergeix amb força d'aquest procés de pau és que en un país com Indonèsia, amb una extrema diversitat cultural, religiosa, idiomàtica, ètnica i geogràfica, és necessari un profund nivell de descentralització administrativa. La unitat del país gestionada sota els mandats de Sukarno i Suharto fou realitzada per mitjà de la força. Un cop l'exèrcit perdé gradualment la seva força, els diversos conflictes que existien a Indonèsia i que romanien adormits emergiren. És el cas dels conflictes interreligiosos a les Moluques o a Sulawesi, el cas d'Aceh estudiat aquí, l'actual cas de Papua o el conflicte amb la minoria Ahmadiyah. La diversitat només es pot gestionar des de l'autonomia política i administrativa, i la utilització de la força és un error.

— **Naixement de Timor Oriental.** La ruptura de Timor Oriental d'Indonèsia el 1999 suposà un cop dur per a Indonèsia com a país, però també per aquells que defensaven idees centralistes i radicals respecte a com tractar el tema dels nacionalismes perifèrics o moviments separatistes a Indonèsia. És aquí quan les polítiques de descentralització política del país comencen a obrir-se pas amb força i s'implementen amb el doble cicle descentralitzador del país el 1999 i 2004. Així, el cas de Timor Oriental empenyé l'elit política d'Indonèsia a presentar altres alternatives polítiques per als diversos problemes que amenaçaven la unitat del país com Aceh, les Moluques, Papua, o potser, i en una molt menor mesura, el cas de l'illa hindú de Bali. Possiblement, sense l'escissió de Timor la pau a Aceh no hagués arribat.

— **El suport d'Europa i de l'ASEAN.** La Missió de Verificació d'Aceh, protagonitzada per la UE amb els països europeus de Suïssa i Noruega, més el grup de països de l'ASEAN (Filipines, Tailàndia, Brunei, Malàisia i Singapur), és clau en la fase crítica del procés de pau, o sigui, en l'assentament del mateix. Hi ha dos aspectes que cal destacar aquí. D'una banda, l'impecable treball de la missió que sabé mantenir la correcta equidistància entre les dues parts, sense despertar sospites ni cap tipus de suspi-

càcia. De l'altra, la pròpia existència de l'Aceh Monitoring Mission just després de la signatura del Memorandum of Understanding entre el GAM i el Gol, que es convertí en un mur davant possibles rebrots de la lluita armada entre tots dos oponents.

— **El triomf de la política.** Durant tot el seu govern, Suharto i Megawati Sukarnoputri són representants de les vies militars per a la solució del conflicte d'Aceh, si bé Megawati inicià un procés de pau fallit. El fracàs a Timor, unit a tot el descrèdit sofert per l'exèrcit durant Timor i als últims dies de Suharto, deixaren l'exèrcit nacional d'Indonèsia o TNI en una situació de debilitat de la qual a dia d'avui encara no s'ha recuperat. A aquests fets cal sumar-hi la campanya militar a Aceh contra el GAM el 2002 i 2003, que deixà centenars de morts a Aceh i un profund ressentiment. Però a banda de produir aquest mal, també comportà un canvi en l'estratègia per part del Govern d'Indonèsia en el sentit que compregué que la via militar després de 30 anys estava simplement esgotada. És aquí quan aparegué un nou govern amb noves idees que empenyé una via política al conflicte d'Aceh. Però aquest esgotament de la via armada no només es produí dins de l'àmbit d'Indonèsia, sinó també en el si del GAM. La idea clau a la qual s'arribà és que el GAM com a grup armat era incapaç de derrotar l'exèrcit indonesi. Aquest esgotament de les dues parts pressionà les vies polítiques a confluïr i es traduí en el Memorandum of Understanding.

— **El rol del Crisis Management Initiative.** Si el rol de la UE i de l'ASEAN fou clau en l'etapa postconflicte, el paper de l'ICM en l'etapa prèvia al mateix és vital. Cal destacar-ne dos aspectes. En primer lloc, l'impuls que donà a la situació d'*impasse* que tenia lloc a Aceh. Després del fracàs del primer procés de pau i de l'ofensiva llançada per Megawati Sukarnoputri, calia relançar de nou un procés de pau que arribà per l'impuls de l'ICM i Martti Ahtisaari, entre d'altres. D'altra banda, i a causa de la situació política a Indonèsia i sobretot a Aceh, fou convenient desenvolupar les converses de pau en territori estranger per poder dur-les a terme amb tranquil·litat i, sobretot, lluny de pressions.

— **Pèrdua d'influència de l'exèrcit.** Durant 30 anys, l'exèrcit fou l'encarregat de lluitar contra el moviment separatista a Aceh. La seva auto-

proclamació com a defensor de l'essència d'Indonèsia i, per tant, de la unitat del país, el féu un obstacle en la pacificació del conflicte. Les diverses operacions militars a Aceh només produïren mort, destrucció i ressentiment. La seva pèrdua de poder amb l'arribada de la democràcia a Indonèsia, i sobretot el seu definitiu control per part de Susilo Bambang Yudhoyono, constituí l'eliminació d'un dels principals obstacles a l'opció negociadora.

— **La destrucció causada pel Tsunami.** El dolor i la mort causats pel Tsunami el 26 de desembre de 2005 produïren, per contra, tres efectes extremadament positius per al futur del conflicte. En primer lloc, la societat d'Aceh, embrancada en 30 anys de conflicte armat, pressionà tant al govern central com al Gerakan Aceh Merdeka per a una pau negociada. A més, la societat indonèsia pressionà per posar fi a les hostilitats a l'àrea. En segon lloc, les dificultats de mantenir la lluita armada per la presència de nombroses ONG's internacionals i mitjans de comunicació mundials, així com pels nivells de destrucció esdevinguts, frenaren la violència. En tercer lloc, la destrucció econòmica d'Aceh produí una estrangulació de les finances del Gerakan Aceh Merdeka i dels recursos de l'exèrcit indonesi que els obligaren a canviar d'estratègia i rebaixar les seves pretensions.

7. REFERÈNCIES

- Aspinall, Edward i Crouch, Harold «*The Aceh peace process: why it failed*» a <http://www.eastwestcenter.org/fileadmin/stored/pdfs/PS001.pdf>
- Azra, Azyumardi, «*Pluralism, co-existence and religious harmony*» a http://azyumardiazra.com/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=20&dir=DESC&order=date&limit=10&limitstart=0
- Effendy, Bathiar (2003). «Explaining the uneasy relationship political antagonism between Islam and the State in Indonesia» a *Islam and the State in Indonesia*, New York, Ohio University Press
- GAM «What is the Free Aceh Movement?» a <http://insideindonesia.org/digest/dig89.htm>
- Gelar, Andini i Mostaron, Tuty «*Post election Aceh: an Outlook for peace and security*» a <http://www.rsis.edu.sg/publications/Perspective/RSIso732009.pdf>
- Griffiths, Martin «*Giving peace a chance to take root in Aceh*» a http://www.hdcentre.org/files/Giving%20peace%20a%20chance%20Aceh%2028%20Feb%2003_0.pdf
- Gus Dur a <http://www.tokohindonesia.com/ensiklopedi/a/abdurrahman-wahid/index.shtml>
- Hajramurni, Andi «*Kalla ready to play role as peace broker*» a <http://www.thejakartapost.com/news/2009/09/28/kalla-ready-play-role-peace-broker.html>
- Henry Dunant Center a <http://www.hdcentre.org/projects/aceh-indonesia>
- ISIS «The East Timor crisis» en <http://www.iiss.org/publications/strategic-comments/past-issues/volume-5---1999/volume-5---issue-8/the-east-timor-crisis/>
- Hooker, Mb i Lindsey, Tim (2003). «Public faces of Sharia» a *Studia Islamika vol 10, n°1*
- Hosen, Nadirsyah (2007). «Conclusion» a *Sharia and Constitutional reform in Indonesia*, Singapur, Iseas

- International Crisis Group «*Recycling Militants in Indonesia: Darul Islam and the Australian Embassy Bombing*» a <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3280&l=1>
- Kingsbury, Damien «*Peace Processes in Aceh and Sri Lanka: A Comparative Assessment*» a <http://www.securitychallenges.org.au/Article-PDFs/vol3no2Kingsbury.pdf>
- Llei de descentralització regional «*Menjada pemilu jurdil*» a http://ndi-jurdil.ndi.org/Law_32_2004_RegionalGovernance_EnglishVersion.pdf
- Linga, Abhoud Syed M. «*Aceh peace process: A Lessons for Mindanao*» a <http://library.upmin.edu.ph/philmin/bangsamoro/IBS%20Occasional%20Paper%202007-03%20-%20Lingga.pdf>
- Llamazares, Dionisio (1989). «Modelo de utilidad» a *Derecho eclesiástico del Estado: derecho de la libertad de conciencia*, Universidad Complutense de Madrid, Madrid
- May, Bernhard «*Law on the governing of Aceh*» a http://www.conflict-recovery.org/bin/May-governing_aceh.ppt
- MoU «*Memorandum of Understanding Between the Government of the Republic of Indonesia and the Free Aceh Movement*» a http://www.cmi.fi/files/Aceh_MoU.pdf
- Pancasila «*Pidato Soekarno: Lahirnya Pancasila*» a http://kepastakaan-presiden.pnri.go.id/speeches_clipping/index.asp?box=detail&from_box=list_245&id=39&page=8&presiden=&search_presiden=&search_tag=&search_keyword=&subjek=&author=&activation_status=
- Ramage, Douglas, «Origins of discourse: politics and ideology since 1945» a *Democracy, Islam and the ideology of tolerance*, UK, Routledge, 1997, 10-44
- Rasyid, Ryaas (2003) «Regional autonomy and local politics in Indonesia» a Aspinall, *Edward, Local power and politics in Indonesia. Decentralization&Democratizacion*, Iseas, Singapur
- Tempo Interaktif «*Operasi Militer di Aceh*» a <http://www.tempointe-raktif.com/hg/timeline/2004/07/12/tml,20040712-01,id.html>

- Tjhin, Christine Susana «*Post Tsunami Reconstruction and Peace Building in Aceh: Political Impacts and Potential Risks*» a http://www.csis.or.id/working_paper_file/59/wps053.pdf
- Simanjuntak, Hotli «*New Aceh council to rethink controversial stoning bylaw*» a <http://www.thejakartapost.com/news/2009/10/23/new-aceh-council-rethink-controversial-stoning-bylaw.html>
- Soetjipto, Tomi «*Aceh's Mecca pilgrims find homes washed away*» a <http://www.theage.com.au/news/asia-tsunami/acehs-mecca-pilgrims-find-homes-washed-away/2005/01/28/1106850105912.html>
- Solana, Javier «*EU High Representative for the CFSP,welcomes the signature of the Memorandum of Understanding between the Government of Indonesia and the Free Aceh Movement*» a http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/declarations/85995.pdf
- Sukma, Rizal «*Security Operations in Aceh: Goals, Consequences, and Lessons*» a <http://www.eastwestcenter.org/fileadmin/stored/pdfs/PS003.pdf>
- Willianson, Lucy «*Aceh votes for major change*» a <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/6171265.stm>
- Yusuf, Irwandi «*Elections must be peaceful in Aceh*» a <http://www.thejakartapost.com/news/2009/02/21/elections-must-be-peaceful-aceh.html>

ICIP WORKING PAPERS - SUBMISSION GUIDELINES

1. International Catalan Institution for Peace (ICIP):

The principle purpose of the ICIP is to promote a culture of peace in Catalonia as well as throughout the world, to endorse peaceful solutions and conflict resolutions and to endow Catalonia with an active role as an agent of peace and peace research.

2. Objectives of the Publication:

The ICIP wants to create an open forum on topics related to peace, conflict and security. It aims to open up debate and discussion on both theoretical and contemporary issues associated with the pursuit and maintenance of peace in our world. It strives to connect an eclectic group of voices including career academics, PhD students, NGO representatives, institutional representatives, and field workers and field writers to celebrate groundbreaking and constructive approaches to peace and conflict resolution.

3. Scope of the Publication (List of Themes):

The ICIP is interested in works related to peace, conflict and security research. It aims to provide an innovative and pluralist insight on topics of methodology of peace research, the history and development of peace research, peace education, peace-keeping and peace-creating, conflict resolution, human security, human rights, global security, environmental security, development studies related to peace and security, international law related to peace, democracy, justice and equality, disarmament, gender, identity and ethics related to peace, science and technology associated with peace and security.

4. Audience:

The ICP aims to provide accessible, valuable and well-researched material for all those interested in the promotion of peace. Our audience in-

cludes fellow academics and researchers, student of peace and security, field workers, institutional and governmental representatives as well as the general public.

5. The review process:

ICIP WP is a peer reviewed publication. Submissions should be sent directly to the series editor (recerca.icip@gencat.cat), who will check whether the paper meets the formal and general criteria for a working paper and will commission a review.

6. Who may submit working papers:

- a. The main criterion for the submission of Working Papers is whether this text could be submitted to a good academic journal.
- b. ICIP staff and other fellows and visitors affiliated with the ICIP are expected to submit a working paper related to their research while at the ICIP.

7. Submission System:

All submissions can be made to the ICIP, e-mail address recerca.icip@gencat.cat with “Working Papers – submission” in the subject line.

For a complete version of the ICIP WP submission guidelines, please visit the publications section of the website www.icip.cat.

Una versió completa i en català d'aquests criteris de submissió de texts la trobareu a la secció de publicacions del lloc web www.icip.cat.

Una versión completa y en castellano de estos criterios de sumisión de textos se encuentra en el apartado de publicaciones de la página web www.icip.cat.

PROPER S NÚMEROS DE LA SÈRIE ICIP WORKING PAPERS

Working Paper 2010/1: *Territorial Autonomy and Self-Determination Conflicts. Opportunity and willingness. Cases from Bolivia, Niger and Thailand*, per Roger Suso.

NÚMEROS EDITATS DE LA SÈRIE ICIP WORKING PAPERS

Working Paper 2009/8: *Indigenous People's Mobilization and their Struggle for Rights in Colombia*, per Farid Samir Benavides.

Working Paper 2009/7: *A Critical Application of Securitization Theory: Overcoming the Normative Dilemma of Writing Security*, per Catherine Charrett.

Working Paper 2009/6: *Bringing actors and violent conflict into forced migration literature. A model of the decision to return*, per Inmaculada Serrano.

Working Paper 2009/5: *The Quest for Regulating the Global Diamond Trade*, per Franziska Bieri.

Working Paper 2009/4: *Hezbollah's identities and their relevance for cultural and religious IR*, per Pol Morillas Bassedas.

Working Paper 2009/3: *Eleccions pacífiques a Costa d'Ivori a finals del 2009? Avenços i obstacles de la construcció de pau al país ivorià*, per Albert Caramés.

Working Paper 2009/2: *Prohibició de submissió a nou judici – regla del ne bis in idem – en el sistema interamericà de drets humans i en el dret comparat*, per Priscila Akemi Beltrame.

Working Paper 2009/1: *Conflict prevention and decentralized governance*, per Rafael Grasa i Arnau Gutiérrez Camps.

